

สังคมอ่อนแอ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๖

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ครั้งที่แล้วมันตอบแล้วไม่ได้ตอบใจ

ถาม : ข้อ ๑๓๒๒. เรื่อง “การสวดปาฏิโมกข์ ๑๕๐ ข้อ และการอยู่ปริวาส”

ตอบ : เขาถามปัญหาเยอะมาก ถามมายาวมากเลย ว่าเหตุผลของการสวดปาฏิโมกข์ มีข้อที่ ๑ ว่าการสวดปาฏิโมกข์ผิดอย่างไร เขาเขียนมา วันนี้เขาพูดหมด ยาวมากนะ ถ้ามันอ่านแล้วมันเหมือนกับที่เราไปโจมตีเขา ว่ามีพระองค์หนึ่งเขาแนะนำอย่างนั้น แล้วพยายามจะทำให้สังคมเป็นแบบนั้น แล้วเขาไม่เห็นด้วย ข้อที่ ๑ ข้อที่ ๒

ถาม : ข้อที่ ๑. กระผมคิดว่าพระที่เขาสวดนั้นเขาทำไม่ถูกต้อง

๒. สังฆาติเสสข้อที่ ๑๒ เขาว่าภิกษุว่ายากสอนยาก

๓. พระวัดนี้สวด ๑๕๐ พระทั่วไปสวด ๒๒๗

๔. การที่พระสงฆ์บางกลุ่มจัดพิธีอยู่ปริวาสโดยกำหนดเป็นช่วงเวลา ๑๔ วัน แล้วออกจากปริวาส (นี่เขาว่านะ) แล้วยกเข้าหมู่

ตอบ : นี่การอยู่ปริวาส ทีนี้คำถามมันเลขเป็น ๒ ข้อซัดๆ แล้วก็พูดถึงการอยู่ปริวาส การอยู่ถูกอยู่ผิด เขียนมาหมดนะ

ฉะนั้น กรณีอย่างนี้มันเป็นปัญหาของสังคม ถ้าเป็นปัญหาสังคม เราจะพูดถึงปัญหาสังคมก่อน เรื่องที่ว่าพระเวลาลงอุโบสถ ถ้าพระลงอุโบสถ ความเห็นการลงอุโบสถเพื่ออุโบสถสังฆ

กรรม เพื่อความมั่นคงของศาสนา ถ้าความมั่นคงของศาสนา สิ่งที่มีการกระทำ พระด้วยกันสวด ๒๒๗

คูติ ดูพระกรรมฐานเรา พระกรรมฐานเราก็สวด ๒๒๗ สวด ๒๒๗ มาประจำ แล้วพอ สวด ๒๒๗ แล้วสวดทุกปีด้วย แต่โดยทั่วๆ ไป บางที่วัดทั่วไปบางฝ่ายเขาสวดเฉพาะวัน ๑๕ ค่ำในพรรษา นอกพรรษาเขาไม่ได้สวด เขาต่างๆ อันนี้คือความเห็นของเขา ความเห็นของเขาคือ ปัญหาสังคมไป

ถ้าสังคมเข้มแข็ง สังคมที่มีการตรวจสอบกัน สังคมที่มีสติปัญญา ใครทำถูกทำผิด สังคม จะเข้าใจได้ ถ้าสังคมเข้าใจได้ สิ่งที่มีการทำผิด สังคมจะแยกแยะได้เองว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด เหมือนในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าใครทำกรรมไว้ กรรมจะลงโทษ กรรมจะ มีการกระทำอย่างนั้น อันนี้พูดถึงเรื่องของธรรม

แต่ที่นี้เพื่อความมั่นคงของศาสนา เพื่อความมั่นคงของโลก เขาก็มีฝ่ายการปกครอง ที่นี้ ฝ่ายการปกครอง การปกครองเขาก็มีกฎหมาย พ.ร.บ.สงฆ์นี้เป็นกฎหมายปกครอง แต่เวลาธรรม วินัยนี้เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเราถือ เราก็ถือธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าถือธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันก็จะไม่มีความขัดแย้ง

แต่ถ้ามีความขัดแย้งนะ แต่ที่เราถือธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่มี ความเห็นใจ มีความเห็น มีความรู้สึกแตกต่างกัน เขาบอกสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนา สิทธิ เสรีภาพในความเชื่อ นี่เขาอ้างกันตรงนั้นไป พออ้างตรงนั้นไป มันก็มี พ.ร.บ.สงฆ์ พ.ร.บ.สงฆ์ เป็นกฎหมายปกครอง ถ้ากฎหมายปกครอง ผู้ปกครองถ้ามีความผิดพลาดในสังคม เขาก็ต้อง จัดการ การปกครองเขาต้องทำให้สงบเรียบร้อยในปริมณฑลของสงฆ์ ถ้าสงฆ์มันมีความเห็นอย่าง นั้น กฎหมายปกครองมันก็มีความเห็นของเขา

ฉะนั้น ถ้าสังคมเข้มแข็งโดยสติปัญญา เพราะมีการศึกษา มีความเข้าใจ พระทำผิดทำถูก เขาแยกแยะได้เป็นว่าทำผิดทำถูก นี่เป็นผลที่ว่าการทำให้ผล แต่ถ้าเป็นกฎหมายปกครอง กฎหมาย ปกครอง ผู้ที่ปกครองเป็นผู้ที่ต้องมีสติปัญญา

ที่นี้มีสติปัญญา ถ้าปกครองในธรรมนะ มีสิ่งใดขาดตกบกพร่อง ฝ่ายปกครองต้องจัดการ ถ้าจัดการแล้วเพื่อความสงบเรียบร้อยของสงฆ์ ที่นี้ฝ่ายปกครองจะจัดการขึ้นมามันก็มีอีก อย่างเช่น

กรรมฐานเรา กรรมฐานเรา เราสวดทุกปีกันนะ สวด ๒๒๗ สวด ๒๒๗ เพราะอะไร เพราะครูบาอาจารย์ตั้งแต่หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ท่านทำของท่านมา หลวงปู่มั่นท่านพยายามรื้อฟื้น

รื้อฟื้น หมายความว่า เมื่อก่อนนะ ในเรื่องเสขียวัตถ์ เรื่องต่างๆ มันไม่มีอยู่แล้วและ ไม่มีหมายความว่า พระไม่เข้าใจ เรื่องผ้าสีทนะ เรื่องไม้สีพื้น เรื่องต่างๆ พระกรรมฐานเราเป็นคนรื้อฟื้นมา เรื่อง กบปิย กโรหิ กบปิย ภนุต พิชคาม ภูตคาม หลวงปู่มั่นท่านก็เป็นผู้ที่วางรากฐานมา แต่วางรากฐานแล้วมันยังเป็นสังคมส่วนน้อย สังคมส่วนน้อยคือผู้ที่ปฏิบัติ ปฏิบัติส่วนน้อย แต่เวลาหลวงปู่ฟื้นท่านมาฟื้นฟู ท่านเข้าไปหาสมเด็จพระสังฆราชแล้ว ท่านจัดการมาจนเป็นหลักเป็นเกณฑ์มา เป็นหลักเป็นเกณฑ์ว่าสิ่งนี้ถูกต้องหรือไม่ถูกต้องล่ะ สิ่งนี้มันถูกต้อง ถ้าถูกต้องนะ ถ้าสังคมเข้มแข็งขึ้นมา เขารู้เห็นว่าทำเพราะเหตุใด ทำมาอย่างไร

ถ้าทำถูกต้องแล้ว สิ่งที่มีมันเป็นอย่างนี้ ที่เขาว่า ๑๕๐ ๒๒๗ นี้เวลาสังคมอ่อนแอ อ่อนแอมันก็เอาแง่อามุมต่างๆ มาเป็นประเด็น ถ้าสังคมเข้มแข็ง เขาแยกแยะเอง เขาแยกแยะได้เลยว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด นี้พูดถึงปัญหาสังคมนะ สังคมอ่อนแอถึงมีปัญหาขึ้นมา ถ้าสังคมเข้มแข็ง ปัญหาอย่างนี้เกิดขึ้นมาได้หรือ สังคมเข้มแข็งเขารู้ของเขา

เวลาธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันเหมือนกับทะเล สิ่งใดอยู่ทะเลก็ได้ คลื่นจะซัดสิ่งนั้นเข้าสู่ฝั่ง นี้ก็เหมือนกัน ในธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะมาทำพิธีนทร์ ทำเพลงๆ อยู่ในศาสนา เดียวมันซัด ซัดเข้าสู่ฝั่งหมดแหละ ซัดเข้าสู่ฝั่ง ช้าหรือเร็วเท่านั้นเอง มันเป็นไปไม่ได้หรอก สิ่งที่ว่าเขาจะมาพิจารณา มาทำอะไรของเขา มาฟันธงจะความจริง มันเป็นไปไม่ได้ ถ้าเป็นไปไม่ได้ นี่มันเป็นไปไม่ได้เรื่องของเขา

แต่ถ้าเรื่องของธรรมๆ เรื่องของธรรม ถ้าสังคมอ่อนแอถึงทำให้มีปัญหา สังคมอ่อนแอ คือสังคมไม่มีปัญญา สังคมไม่มีจุดยืน ถ้าสังคมไม่มีจุดยืน ทำไม่ถึงไม่มีจุดยืนล่ะ? ก็เชื่อตามๆ กันมา แต่เวลาเป็นกรรมฐาน บุคคลอุโบสถ แม้แต่บุคคลคนเดียวยังทำอุโบสถ คณอุโบสถ สังฆอุโบสถ ถ้าบุคคลอุโบสถ อยู่คนเดียวยังทำอุโบสถ บุคคลอุโบสถ บออุโบสถด้วยตัวเอง ถ้าเป็น ๓ องค์ขึ้นไปเขาเรียกคณอุโบสถ คณอุโบสถเขาก็ทำของเขา แล้วถ้าเป็นสังฆขึ้นมา บออุโบสถ บออุโบสถนี้เป็นบุคคล ถ้าเป็นคณอุโบสถ แล้วเป็นสังฆอุโบสถ ถ้าสังฆอุโบสถ “ภิกษุเป็นวรรคทำกรรมไม่ได้”

เวลาอยู่กับครูบาอาจารย์ท่านจะเป็นแบบอย่าง ท่านทำอย่างนี้ไว้ชัดเจนมาก ถ้าเราอยู่กับครูบาอาจารย์มา มันได้ฝึกหัดใช้ปัญญา มันมีปัญญารึขึ้นมาแล้วยังมีสติปัญญา ยังอยู่ในหลักเกณฑ์ ในเมื่อสังคมนี้อปัญญา แล้วพระของเราจะประพฤติปฏิบัติต้องมีปัญญา

แล้วเวลาเราเรียนกัน ต้องเรียนปริยัติ พอปริยัติขึ้นมาแล้วต้องปฏิบัติ ปฏิภาณ พอเรียนปริยัติขึ้นมากก็เอาปริยัติ ต่างคนต่างรู้ ต่างคนต่างเห็น แล้วก็ว่ากันไป แต่เวลาสังคมปฏิบัตินะ เวลาปฏิบัติเข้าไปแล้วมันรู้มันเห็นตามความเป็นจริง มันมีความละเอียดกับใจ เขาเรียกลงใจลงใจ ถ้าลงใจลงครูบาอาจารย์แล้ว ปัญหาจะไม่เกิดเลย แต่ถ้ามันไม่ลงครูบาอาจารย์ ลงให้ใครล่ะ? มันก็ลงให้กิเลสไง ลงให้ทิฐิมานะ ลงให้ความเห็นของตัวเอง ความเห็นของตัวเองมันก็มีอะไรพิจารณาของมันไปพิจารณาไปมันก็เป็นแบบนั้น นี่เราบอกว่ามันเป็นเรื่องสังคมนอนแอ

ถ้าสังคมที่เข้มแข็งนะ สังคมที่เข้มแข็ง หนึ่ง คือสังคมที่มีปัญญา สังคมที่มีปัญญา ทะเลมันจะพัดซากศพเข้าสู่ฝั่ง มันไม่เอาไว้ในทะเลหรอก ธรรมและวินัย ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้จะไม่เอาซากศพทิ้งไว้ในธรรมวินัยนี้ มันจะชัดเข้าสู่ฝั่งหมดแหละ ถ้ามันชัดเข้าสู่ฝั่งมันเป็นอย่างนั้น นี่พูดถึงถ้าสังคมเข้มแข็ง

แต่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเนะ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ในกรรมฐานเรามันมีความละเอียดใจมากกว่านี้ เวลาปฏิบัติขึ้นมา เพราะอะไร สิ่งนี้มันเป็นแค่ทฤษฎีเอง ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมามันลึกซึ้งกว่านี้ ถ้าลึกซึ้งกว่านี้ นี่พูดถึงการสวดปาฏิโมกข์ว่าเขาสวดอย่างนี้ นี่สวดอย่างนั้นนี่ว่ากันไปนะ

ทีนี้ข้อที่ ๔ แต่มีสงฆ์บางกลุ่มจัดอยู่ปริวาส แล้วเขาบอกว่าสิ่งนั้นเป็นประโยชน์ สิ่งนั้นเป็นประโยชน์

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าอยู่ปริวาส คุณติ สังฆาทิเสสมันอยู่ปริวาส อยู่ปริวาสเขาอยู่กันอย่างไรละ อยู่ปริวาสเพื่ออะไรละ ถ้าอยู่ปริวาสแล้วเขาบอกจัดอยู่ปริวาส แล้วอยู่ปริวาส เขาเขียนมาอีก ๒-๓ หน้า ว่าเขาอยู่ปริวาสกัน แล้วเขาอยู่แล้วก็อัปทานกัน ยกเข้าห่มกัน มันทำโดยความไม่ถูกต้อง

กรรมฐานนะ เวลากรรมฐาน เวลาปฏิบัติ ใครทำสมาธิได้ ทำสมาธิไม่ได้ ทำไมถึงทำสมาธิไม่ได้ เวลาทำสมาธิแล้วทำไมมันทรมาณทรกรรมนัก อคนอนผ่อนอาหารเอย พยายามทำให้มันดีขึ้นเอย ถ้ามันดีขึ้นแล้วมันจะดีขึ้น ถ้ามันดีขึ้นมันก็ทำสมาธิได้

นี่ก็เหมือนกัน เวลาอยู่ปริวาสไง ถ้าอยู่ปริวาส เราเป็นจริงหรือเปล่า ถ้าเราไม่เป็นจริง เราไปอยู่ปริวาส มันก็มูสาแล้วละ แล้วพอมูสาแล้ว ครูบาอาจารย์เราบอกว่าถ้าไม่รู้จักกิเลส ออกจากกิเลสไม่ได้ นี่อยู่ปริวาส อยู่ทำไม เวลาอยู่ปริวาสมันก็เหมือนสังคมไง สังคมว่าพระกรรมฐาน พระปฏิบัติขึ้นมาเขาภาวนากัน ภาวนากัน เขาไปเที่ยวป่าช้าต่างๆ ไอ้ที่เขาไม่ได้อยู่กรรม เขาภาวนาของเขา เขาต่อสู้กับกิเลสของเขา

ทีนี้เราอยู่ปริวาสกรรม ปริวาสกรรมก็คิดว่าไปอยู่ในที่วิเวก ไปอยู่ในที่ต่างๆ มันเป็นปริวาสกรรม มันเป็นอาบัติไง บอกเขาสี บอกว่าการอยู่ปริวาสนี้มันอยู่เพราะว่าคนคนนั้นเป็นอาบัติสังฆาติเสส สังฆาติเสสแล้วเขาต้องออกจากอาบัตินั้น แล้วคนที่มาอยู่ปริวาสเป็นอาบัติสังฆาติเสสทั้งหมดเลย แล้วพอทำอย่างนี้แล้วมันจะเป็นการหาผลประโยชน์ได้ไหม

แต่เขาไม่พูดกันอย่างนั้นนี่ เขาบอกว่าผู้ที่มาอยู่นี้ก็เพื่อความสะอาดบริสุทธิ์ พระที่อยู่ปริวาสนี้สะอาดบริสุทธิ์ เขาคิดกันไปอย่างนั้นอีกแหละ นี่สังคมอ่อนแอไง ถ้าสังคมอ่อนแอก็คิดว่าพระมาอยู่ปริวาสคือพระที่เขาเผาเผา มาทำตบะธรรมเพื่อเผาเผากิเลส เพื่อเผาเผากิเลสไง

คูสิ พระปฏิบัติกัน ปฏิบัติขึ้นมาเที่ยวป่าช้าต่างๆ นี่เป็นการปฏิบัติเพื่อจรรโลงศาสนา เพื่อให้ธรรมเกิดขึ้น เขาไม่ได้พูดอย่างนั้น แต่เขาบอกมันเป็นการเพื่อความสะอาดบริสุทธิ์ เพื่ออะไรของเขามันก็ว่ากันไป แล้วว่ากันไปแล้วก็ทำผิดทำถูกไง คือมันอยู่ที่เจตนาไง มันก็เหมือนกับสังคม ถ้าสังคมเขาไม่รู้ เขารู้ว่าอะไรผิดอะไรถูกนะ เขาไม่เห็นด้วยหรอก แต่เพราะสังคมครึ่งๆ กลางๆ สังคมมันอ่อนแอใจ ไม่เข้าใจ ว่าผู้ที่อยู่ปริวาสเขาเป็นผู้สะอาดบริสุทธิ์

สะอาดบริสุทธิ์มันก็เหมือนพระบวชใหม่ พระบวชใหม่ออกจากโบสถ์มา เขาสะอาดบริสุทธิ์ สังคมไทยเชื่อนะ เวลาพระออกจากโบสถ์มา เขาทำบุญกุศล พยายามทำบุญกับพระบวชใหม่เพราะมันสะอาดบริสุทธิ์ เพราะไว้ใจพระไม่ได้ พระบวชออกมาแล้วมันจะไว้ใจได้ไม่ได้ก็ว่าไป

นี่อยู่ปริวาสก็เหมือนกัน ว่า แหม! ทำสะอาดบริสุทธิ์...นั่นนะเขาเป็นอาบัติ เขาถึงต้องอยู่ปริวาส อยู่ปริวาสเสร็จต้องอัฏฐาน อัฏฐานเสร็จแล้วถึงปกติตะกัษ ถึงยกเข้ามาในหมู่ภิกษุ

ถ้าเขารู้กัน ถ้าเขารู้ว่ามันเป็นความจริง มันเป็นความจริงขึ้นมา เขาก็หาकिनกันอย่างนี้ไม่ได้ ที่นี้หาकिनกันไม่ได้มันก็คือว่า “สังคมมีปัญหา สังคมมีปัญหา จะมาทำให้เห็นว่าสิ่งนี้เป็นประโยชน์ๆ” เขาไม่ทำกันหรอก แต่เพราะนี้สังคมอ่อนแอ สังคมว่าทำอย่างนั้นเป็นความถูกต้อง

แต่เวลาพระรณะ เวลาอยู่ปริวาส หรืออยู่มานัตก็แล้วแต่ เวลามีภิกษุของค์ใดมาต้องบอกอาบัติของตัว ต้องประจาน ต้องประจานความผิดพลาดของตัว ประจานความชั่วของตัว

นี่อยู่กันนะ พอที่ไหนมีจัดปริวาสไซ้ใหม่ ต้องมีน้ำปานะ โอ๊ย! ต้องไปเชิดชูกัน ไปยกย่องไปสรรเสริญกัน จะเอายกขึ้นไปไว้บนยอดมณฑปนู่นนะ แต่ความจริงเขาเป็นสังฆาภิเสศ เขา กำลังอยู่กรรมกัน เขากำลังจะตาย เพราะอาบัตินัก ต้องสงฆ์ ๒๐ องค์ยกเข้าหมู่ได้ ถ้าเขารู้เห็นอย่างนั้นมันก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง เห็นไหม สังคมมีปัญหาหรือสังคมอ่อนแอ เพราะสังคมอ่อนแอ การกระทำต่างๆ มันเลยแสวงหาผลประโยชน์ในสังคมนี ถ้าสังคมมันเข้มแข็ง สังคมมันมีปัญหาขึ้นมา การกระทำอย่างนี้มันเกิดขึ้นไม่ได้

เขาเขียนมาบอก โอ๊ย! มันน่าสลด มันน่าสังเวชต่างๆ

น่าสลดสังเวชมันเป็นการพิสูจน์กันว่า สังคมไทย สังคมพุทธ เวลาสังคมไทย สังคมพุทธ พระพุทธศาสนาเจริญที่สุดในประเทศไทย เจริญที่สุด ทำไมสังคมอ่อนแอกันอย่างนี้ ทำไมให้คนมาทำให้ดู เล่นละครให้ดูกันอย่างนี้ แล้วถ้าคนมาเล่นละครให้ดูกันอย่างนี้ แล้วเราก็อชื่นชมกันอย่างนี้ มันเป็นความจริงไหม

แต่ถ้าเป็นความจริง เป็นความจริงนะ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าในเขา หลวงปู่มั่นท่านอยู่หนองผือ ใครจะทำบุญ ผู้เฒ่าผู้แก่อยากทำบุญนะ อยากจะไปหาหลวงปู่มั่น ผู้ที่เดินได้เดินไหวก็เดินไป เลาะไปตามคันนาเขา เลาะไปตามชายเขา เพราะมันยังไม่มีถนน

สมัยนั้นยังไม่มีถนน ถ้าผู้ใดอยากจะเข้าไปทำบุญกับหลวงปู่มั่น เวลาผ่านไปทีนาใครเขา ต้องนั่งเกวียนไป ต้องซื้อทาง ซื้อทาง หมายความว่า ล้อเกวียนมันจะไปบดข้าวเขา จะไปทำพีชไร่ เขาเสียหาย ต้องจ่ายค่าเสียหายให้เขา เขาจะไปหาหลวงปู่มั่น ไปทำบุญ เขาต้องจ่ายค่าทาง เขา

ต้องเข้าไปหาหลวงปู่มัน ต้องไปค้างคืน ๒ คืน ๓ คืน ถึงจะได้ไปทำบุญ นี่ของจริงเขาอยู่ในป่าในเขา เขาไม่อวดตนอวดตัว เขาไม่สนใจใครทั้งสิ้น

เวลาหลวงปู่มันท่านพูดด้วย พูดกับหลวงตา ว่าท่านไม่มีเวลาว่างเลย ไม่มีเวลาว่างเลย กลางวันท่านก็พักผ่อนของท่าน ท่านก็สั่งสอนพระของท่าน สั่งสอนประชาชนของท่าน กลางคืนท่านก็เทศน์ให้เทวดา เทศน์ให้ทั้งอินทร์ ทั้งพรหมพिंग อินทร์ พรหมก็มาหาท่านเป็นคณะฯ ทุกคืนเลย นี่ท่านอยู่ป่าอยู่เขาท่านทำประโยชน์ทั้งนั้นแหละ ไม่ต้องมาแอกชั่นสวดปาฏิโมกข์ก็ข้อๆ มาอวดกัน มาทำปรีวาสาโซว์โยมกัน จัดคณะปรีวาสา ทำเพื่อความบริสุทธิ์...ลิเก! มันหาผลประโยชน์กันทั้งนั้นแหละ สังคมอ่อนแอมันเป็นแบบนี้

สังคมเข้มแข็งเขาทำของเขา ทำเพื่อประโยชน์ของเรา ถ้าสังคมเข้มแข็งนะ สังคมเข้มแข็งเข้มแข็งด้วยสติปัญญา มีสติมีปัญญา ไม่ได้เข้มแข็งด้วยอะไร ถ้ามีสติมีปัญญา เราจะรู้สิ่งใดว่าควรไม่ควร ถ้าสิ่งที่ไม่ควร เราก็ไม่ควรไปยุ่งกับเขา มันไม่เป็นประโยชน์อะไรกับเรา สิ่งที่ดีที่ควร ไม่ต้องมีใครมาบอกเรา เราจะทำของเราเลย

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ในป่าในเขา เวลาตรัสรู้ขึ้นมาอยู่ใต้โคนต้นโพธิ์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่องค์เดียว แม้แต่ปัญจวัคคีย์ก็ยังไม่ไป ปัญจวัคคีย์อยู่ภูธรากมาอยู่ ๖ ปี ถึงเวลาแล้วที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ที่โคนต้นโพธิ์องค์เดียว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับโคนต้นโพธิ์เท่านั้น

แล้วพวกเรา เราปฏิบัติ มันจะต้องให้สังคมเขามาเชิดชู สังคมเขามาช่วยเหลืออะไรกัน บิณฑบาตได้มา คุณิ พระที่เขาจะภาวนาของเขา บิณฑบาตมา พระรุงพะรังมา ๒ บาตร ๓ บาตรล้นมา หัวกันมาไม่หวาดไม่ไหว แล้วมานั้นแล้วก็นั่งแคะอิมเดียว แล้วอิมแล้วที่เหลือจะทำอย่างไร

เพราะคนที่เขามีสติมีปัญญา ของที่เขาได้มา เขาได้มาด้วยลำแข้งของเขา เขาหามาด้วยความลำบากลำบากของเขา เขาจะทำประโยชน์ของเขา ต้องให้สัตว์ ให้อะไร ให้เป็นประโยชน์ คือไม่ทิ้งเสียหายไป ถึงไม่ได้เขาก็ไปหมักเป็นปุ๋ยเป็นอะไรเพื่อประโยชน์กับสิ่งที่มีชีวิต นี่มันยังเป็นภาระหน้าที่ไปหมดเลย ถ้าคนที่มีความสติปัญญา คนที่เป็นคนดีเขามีเงิน เขารับผิดชอบ ไม่ใช่คนไม่เอาไหน คนไม่เอาไหน สิ่งใดก็ไม่เอาไหน อะไรก็ทิ้งๆ ขว้างๆ อะไรก็ไม่เป็นประโยชน์อะไรเลย เขา

หามาก็หาด้วยความลำบากของเขา เอามาแล้วก็ไม่ใช้ประโยชน์ของเขาให้เต็มที่ นี่มันสื่อถึงหัวใจ
ใจ

ถ้าหัวใจคนที่ปฏิบัตินะ หัวใจที่คนเป็นคนดี ทุกอย่างจะเป็นความดีไปหมดเลย ถ้าหัวใจ
คนไม่ดีนะ สังคมดีเขาก็ทำไว้ดี ๆ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านทำไว้ของท่านเป็นกองทัพธรรม
เป็นนักปฏิบัติขึ้นมา วางรากฐานไว้ให้กับสังคมของเรา เรายังมาวิตกวิจารณ์ มาขัดมาแย้ง มา
สร้างสถานะ มาสร้างสิ่งใดขัดขวางเขาไป นี่ใจ สังคมมันนอนแอ นอนแอก็ทำให้ทุกอย่างเสีย
หายไปหมดเลย ถ้าสังคมเข้มแข็ง เข้มแข็งด้วยสติปัญญา

กรณีนี้มันมี มีที่ว่ามีคนศรัทธาใหญ่มาก เขาศรัทธาแล้วเขาไปหาหลวงตา เขาบอกว่า “อู๊ย!
ดิฉันศรัทธามากเลยนะคะ พระสายปฏิบัติ ยิ่งสายหลวงปู่มั่น ดิฉันศรัทธามากเลยคะ”

หลวงตาท่านบอกว่า ถ้าเอาไว้ เกิดถ้าเขามีประสบการณ์สิ่งใด เขาจะเสียใจภายหลัง ถ้าเขา
ศรัทธารุนแรงอย่างนี้ ท่านเลยบอกว่า “เรามั่นใจว่าในสายปฏิบัติของหลวงปู่มั่น เพราะพระ
ปฏิบัติในสายหลวงปู่มั่นมีมาก ฉะนั้น พระในสายปฏิบัติของหลวงปู่มั่นมีทั้งดีและทั้งที่ไม่ดีปน
กัน มีทั้งที่ดี ผู้ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบก็มี ผู้ที่ปฏิบัติไม่ดีก็มี”

พูดไว้ใจ พูดไว้ให้เขาได้สติ เวลาถ้าเขาไปเจออะไรขึ้นมา เขาจะได้ อ้อ! ในสังคมทุก
สังคมมีของดีและของไม่ดีปนกัน ไม่มีสังคมใดดี ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ไม่มีสังคมใดเลว ๑๐๐
เปอร์เซ็นต์ สังคมทุกสังคมมีคนดีและคนเลวปะปนกันอยู่

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเขาบอกว่าเขาต้องทำอย่างนั้นๆ ในสังคมปฏิบัติมันก็มีทั้งดีและเลวปะปน
กันอยู่ ถ้าสังคมที่ฉลาด สังคมที่ไม่นอนแอ สังคมที่มีสติปัญญา เขาคัดเลือกของเขเอง เขาคุมของ
เขาเอง ถ้าเขาคุมของเขเอง เพราะกรณีอย่างนี้มันเป็นกฎหมายปกครอง

กฎหมาย ธรรมวินัยมันเป็นความเชื่อ เป็นธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
มันเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติให้หลุดพ้นจากกิเลส แต่ในเมื่อสังคมอยู่ด้วยกันก็ต้องมี
กฎหมายคุ้มครองดูแล ในเมื่อกฎหมายคุ้มครองดูแล มันก็ พ.ร.บ.สงฆ์ กฎหมายคุ้มครอง
กฎหมายปกครอง ผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่การปกครองเขาก็ต้องจัดการเพื่อให้สังคมนั้นสงบร่มเย็น
ไม่ให้สังคมนั้นแตกแขนง ไม่ให้สังคมนั้นมีสิ่งใดกระทบกระเทือนกัน ผู้ปกครองก็ต้องจัดการ

ฉะนั้น คำถามถามมา เราเป็นพระ เป็นพระในตัวเอง เราคนเดียวรับประกันว่าเราเป็นพระ ถ้าคนอื่นจะยอมรับเราเป็นพระหรือเปล่าไม่รู้ ฉะนั้น เราเป็นพระ เราไม่มีหน้าที่ปกครอง เรามีหน้าที่ปกครองหัวใจเรา เรามีหน้าที่ปกครองในวัดเรา เรามีหน้าที่ปกครองสังคมที่เขาศึกษามา เราจะปฏิบัติอย่างนั้น เราจะแก้ไขอย่างนั้น ฉะนั้น มันเป็นที่หน้าที่ของผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ จบ

ถาม : ข้อ ๑๓๒๕. เรื่อง “ทำบุญทิ้งแหว”

กราบนมัสการหลวงพ่อกะเณรพระ กระทบมีเรื่องอยากเรียนถามเกี่ยวกับการทำบุญครับ ในสังคมไทย บ่อยครั้งที่มีการถกเถียงกันว่า การบริจาคเงินให้ขอทานโดยไม่คำนึงถึงว่าเขาเป็นขอทานจริงหรือไม่ เป็นการทำบุญหรือเปล่า โดยเรื่องที่ถกเถียงกันนี้เกิดจากหญิงขอทานรายหนึ่งที่พาลูกที่อ้างว่าเป็นมะเร็งเม็ดเลือดขาวไปร่ำขอทาน แต่เมื่อมีมูลนิธิไปสอบถาม ชาวบ้านละแวกนั้นเล่าว่าแม่ลูกคู่นี้ขอทานแบบนี้มา ๒-๓ ปีแล้ว และพอได้เงินจำนวนหนึ่งในแต่ละวันก็จะมีมอเตอร์ไซค์มารับกลับบ้าน อีกทั้งคนลูกก็กลับดูแข็งแรงดี และเมื่อได้ไปพบเจอเข้า ทางมูลนิธิเขาจะช่วยเหลือ แต่หญิงดังกล่าวกลับปฏิเสธไม่รับความช่วยเหลือ ทั้งๆ ที่ลูกเป็นมะเร็งเม็ดเลือดขาว

ชาวพุทธฝ่ายหนึ่งมีแนวคิดว่าการทำบุญทิ้งแหว ขอเพียงทำแล้วสบายใจก็พอ แต่อีกฝ่ายหนึ่งมีแนวคิดว่าเป็นการส่งเสริมกระบวนการค้ามนุษย์ เพราะไม่แน่ว่าเด็กอาจจะถูกลักพาตัวมาเพื่อให้เป็นขอทานด้วย ทั้งนี้เคยมีผู้เล่าว่าเคยเห็นเด็กผู้หญิงคนดังกล่าวร้องไห้พูดว่า “ช่วยหนูด้วยหนูอยากกลับบ้าน” ผู้เป็นแม่ก็รีบเอาผ้าปิดปากไว้ไม่ให้เด็กพูดต่อ

ทำให้กระทบคิดถึงว่า การทำบุญตักบาตรหรือถวายปัจจัยแก่พระรูปใดๆ ก็ตาม หากเราทำบุญทิ้งแหวโดยไม่ตรวจสอบว่าพระเหล่านั้นเป็นพระจริงหรือพระปลอม เราจะได้บุญหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่เป็นพระปลอม หรือซำร้ายเป็นพระจริง แต่เข้ามาอาศัยศาสนาหาเงินหลอกขายมรรคผลนิพพาน แล้วเราไปทำบุญของพระแบบนี้ ก็ไม่ยิ่งเท่ากับที่เราสนับสนุนการทำลายพระพุทธศาสนา น่าจะเป็นบาปมากกว่าหรือไม่ครับ กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ หากเป็นไปได้ เมื่อพระอาจารย์ตอบคำถามแล้ว ขออนุญาตนำไปเผยแพร่ต่อเฉพาะกัณฑ์ที่ท่านเทศน์ตอบ หากท่านไม่อนุญาตก็จะไม่นำไปเผยแพร่ครับ กราบขอบพระคุณ

ตอบ : ไม่อนุญาต เพราะไม่อนุญาตมาตั้งแต่ไหนแต่ไร สิ่งที่เขาเอาไปทำกัน เขาเอาไปทำ โดยที่เราไม่รู้เรื่อง ไม่อนุญาต เพราะการอนุญาตมันมีอยู่ ๒ ประเด็น ประเด็นหนึ่ง ถ้าอนุญาตไป เราเห็นแต่ผลประโยชน์ไง เห็นว่าถ้าตอบดีแล้ว ตอบดีแล้วก็จะเอาไปลงอินเทอร์เน็ต ออกไปแล้ว ก็จะเอาไปเผยแพร่ต่อ ถ้าเผยแพร่ต่อมันก็เหมือน ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็มี มีบอกว่า มนุษย์เกิดมามีขวานมากนละเล่มคือปาก เทียวตากถางเขาไปทั่ว

นี่ก็เหมือนกัน พอเราตอบปัญหาเสร็จแล้ว ปัญหาที่ถูกใจก็เอาปัญหาเราไปตากถางคนอื่น ต่อ ไอ้คนที่เขามีปัญหาอยู่มันก็โดนธรรมะเรา โดนปากของเราตากถางไป มันก็เจ็บปวดกับพระสงฆ์ พระสงฆ์ขวางโลก เขาจะหากินกันก็ชอบมาขวางโลก มาเอาเราไปเป็นศัตรูเขาทั่วไปหมดเลย ฉะนั้น ไม่อนุญาต

เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก มนุษย์เกิดมาถือขวานกันมากนละเล่มคือปาก พระพุทธเจ้าเปรียบปากคนเหมือนขวาน ขวานเขาเอาไว้ถากต้นไม้ไง แต่อันนี้ไว้ถากถางคนอื่นไง แล้วไอ้ปากมันก็ตากถางเขาไปทั่ว แล้วก็จะเอาไปลงในอินเทอร์เน็ต ไปตากถางเขาต่อ ไม่อนุญาต

แต่ถ้าคนเขาเข้ามาฟัง เขาสนใจของเขา มีดเขาเอาไว้ใช้ในครัว เวลาใครจะทำครัว เวลาใครจะใช้ประโยชน์ เขาก็จะมีมีดของเขา เขาใช้ประโยชน์ของเขา แต่ถ้าเขาไม่ใช้ประโยชน์ของเขา เขาไม่ต้องใช้ประโยชน์ของเขา ก็ไม่ต้องให้ใครมาใช้ เราทำประโยชน์แค่นี้พอ

ฉะนั้น เรื่องอนุญาตไหม? ไม่อนุญาต ไม่อนุญาต ฉะนั้น พอไม่อนุญาตจะตอบปัญหาแล้ว ปัญหาที่ว่า มีคนที่ว่า ในสังคมไทยว่าทำบุญทิ้งเหวๆ แล้วก็บอกว่าการทำบุญกับขอทานทำแล้วได้สบายใจ

ทำบุญทิ้งเหวมันตีความกันไม่ถูกใจ คำว่า “ทำบุญทิ้งเหว” เพราะในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในพระไตรปิฎกว่าทำบุญทิ้งเหว ท่านสอนใคร ท่านสอนคนที่ทำบุญแล้วยังพะวักพะวงกับบุญของตัวเอง

คนทำบุญแล้วนะ บุญนี่จะเป็นอย่างนั้น ยังติดตามไปอยู่ พระรับบิณฑบาตมา บิณฑบาตมา ๓ บาตร พระต้องฉันหมดเลย พระให้ใครไม่ได้เลย พระบิณฑบาตมา ยิ่งปีใหม่ ใส้ลิปส้อมมา

ด้วย พระต้องฉันให้หมดสิบล้อเลย ถ้าไม่ฉันหมดสิบล้อ เขาต้องตามมาเฝ้า ตามมาน้อยใจว่า ทำบุญแล้วไม่ได้บุญ

ทำบุญทิ้งเหวคิดในทางบวก ทำบุญทิ้งเหวคิดในทางบวก ทำแล้วไม่ติด ปฏิคาหก ผู้ให้ให้ ด้วยความบริสุทธิ์ ขณะที่ให้ แล้วให้แล้ว แต่โดยส่วนใหญ่แล้วผู้ให้ด้วยความบริสุทธิ์นี้อยากได้ ทำแล้วยังติดตาม ผู้ให้ให้ด้วยความบริสุทธิ์ ขณะที่ให้ ให้แล้ว พอให้แล้วก็กลับบ้านนะ

คนถามปัญหาหามาที่ปัญหานี้แหละ “หลวงพ่อกับทำบุญเสร็จแล้วต้องกรวดน้ำใหม่ ทำบุญแล้วต้องได้” นี่ทำบุญเสร็จไปแล้วนะ ยังวิตกวิจารณ์ต่อ ไม่ทิ้งเหว มันยังคิดพันไปนะ ทำบุญตั้งแต่ชาติที่แล้ว ชาตินี้ว่ายังไม่ได้กรวดน้ำ มันจะมากกรวดน้ำชาตินี้ไง ทั้งชาติเลยนะ มันไม่ทิ้งเหว มันติดสายความผูกพันมาจนเป็นชาติๆ เลย

ทำบุญทิ้งเหว เขาบอกว่า สิ่งใด พระพุทธเจ้าสอนนะ สิ่งใดที่เราทำแล้วเราเสียใจภายหลัง ร้องให้เสียใจ สิ่งนั้นไม่ดีเลย สิ่งนั้นไม่ดีเลย สิ่งใดทำแล้วเสียใจร้องให้ภายหลัง ฉะนั้น ไม่ควรทำ ถ้าไม่ควรทำก็ต้องมีสติ ถ้ามีสติขยับยังมันก็ไม่ทำสิ่งนั้นให้เสียใจซ้ำใจ สิ่งใดทำแล้วเสียใจภายหลัง สิ่งนั้นไม่ดีเลย ไม่ควรทำ

การทำบุญกุศล ทำแล้ว สิ่งใดทำแล้ววิตกกังวล ยังคิดเล็กคิดน้อย ทำบุญแล้วมันมีความ ระแวงแคลงใจ อย่างนี้เขาให้ทำบุญทิ้งเหว ทำบุญทิ้งเหวต่อเมื่อทำบุญแล้ว ทำบุญทิ้งเหวคือ ทำบุญแล้วไม่ให้เอาการทำบุญนั้นมาเป็นประเด็นให้เราขุ่นข้องหมองใจ

แต่ในการก่อนจะทำบุญ ก่อนจะทำบุญ นี้ปฏิบัติคาหก ปฏิคาหก ของที่ได้มาได้มาแสนทุกข์ แสนยาก โยมทำงานมาลำบากไหม หาเงินหาทองมาทุกข์ยากไหม แล้วขณะที่เราจะใช้ไป เราจะจ่ายไป เราจะสละไป ทำไมไม่มีปัญญา นี้เขาไม่ให้ทิ้งเหวหรอก เขาให้ใช้ปัญญาไตร่ตรอง ปฏิคาหก ผู้รับบริสุทธิ์ใหม่ ถ้าผู้รับไม่บริสุทธิ์ อย่าไปให้มัน ไปให้ที่อื่น ให้ที่เรบริสุทธิ์ ไม่ใช่ว่า ใครก็จะให้ ใครก็จะให้ มันไม่ใช่ เพราะว่าเราจะให้เอง เราประมาณเงินแล้ว เราไม่มีสติปัญญาเอง เราให้เอง พอเราให้เสร็จแล้วเราก็ไปโทษกรรมะพระพุทธเจ้า กรรมะพระพุทธเจ้าบอกว่าทิ้งเหวๆ

ทิ้งเหว เขาให้เอ็งคิดทิ้งเหวทั้งชาติเลยหรือ ทิ้งเหว เขาให้คิดเวลาเอ็งวิตกกังวล เวลาเอ็งมีความทุกข์ใจ เขาถึงให้ทำบุญทิ้งเหว แต่ขณะที่เอ็งไม่ทำบุญ ไม่ต้องทิ้งเหวหรอก เพราะเงินอยู่ใน กระเป๋า ไปทิ้งทำไม เงินอยู่ในกระเป๋าเขาไม่ทิ้งเหวหรอก เขาเก็บไว้

ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเยอะเยอะไป ผู้ที่ได้หาเงินมาแล้ว หาเงินมาแล้ว ๑ บาท ให้เก็บไว้ใช้จ่าย ๑ สลึง ให้ดูแลพ่อแม่ ๑ สลึง ให้เก็บไว้เก็บไข้ได้ป่วย ๑ สลึง เหลืออีก ๑ สลึงนั้นฝังดินไว้ เขาไม่ได้บอกให้ทิ้งเหว หาเงิน ๑ บาท ทุ่มไปเลย ๑ บาท ๑ บาททุ่มไปแล้วยังไปกุ่มไปอีก ๑ บาทมาทำต่อ ไม่มี พระพุทธเจ้าไม่ได้สอน แม้แต่หามาแล้วยังต้องรู้จักเก็บรักษา รู้จักมัธยัสถ์ เก็บรักษาไว้ใช้ประโยชน์กับชีวิตนี้ ใช้อยู่ ใช้กิน ใช้เพื่อทำบุญ ใช้เลี้ยงพ่อแม่ แม่ที่เหลือแล้วถึงทำบุญ ที่เหลือแล้วถึงทำบุญ แล้วทำบุญก็ไม่ใช่ทำบุญทิ้งเหว พระที่ไม่ไว้วางใจ เธอไม่ควรทำ ไม่ควรทำเพราะอะไร พระพุทธเจ้าบอกไว้ เวลาจะทำบุญให้มีสติให้มีปัญญา ให้มีสติมีปัญญา ไม่ได้บอกทิ้งเหวหรือ

คำว่า “ทิ้งเหว” เราเหมารวมใจ ธรรมะเหมาแข่ง เวลาปฏิบัติ “ธรรมะเป็นธรรมชาติ นิพพานมีอยู่แล้ว” เหมาแข่งเลย “คนเกิดมามีนิพพานอยู่ในหัวใจแล้ว” เหมาแข่งเลย

คนเกิดมามีจิตวิญญาณ มีกิเลสครอบงำหัวใจ ธรรมะกว่าจะสร้างขึ้นมามีสติมีปัญญามหาศาลเลย นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราจะทำบุญทิ้งเหว ทำบุญทิ้งเหว พูดถึงคนที่ทำ คนที่มีศรัทธา คนที่มีความเชื่อ ทำแล้ววิตกกังวล คนที่ทำบุญใหม่ๆ เป็นอย่างนั้นหมด คนทำบุญใหม่ๆ ไม่กล้าทำอะไรเลย แต่พอทำไปแล้วจิตใจเป็นบุญกุศล ทำจนชินแล้วไม่ทำ มันก็มีความขี้ใจ พอทำไปแล้ว ทำไป บางคนถ้ามั่นมีกิเลสมาก ทำแล้วก็ยังติดตามไป ยังตามไป นี่ให้ทำบุญทิ้งเหว

แต่ขณะที่ว่าขอทาน คำว่า “ขอทาน” เราจะช่วยเหลือเขา เราต้องมีปัญญา ถ้าขอทานนะ ถ้าเราช่วยเหลือคนทุกข์คนเข็ญใจ ทานคืออะไร ทานนะ เวลาเทวดามาถามพระพุทธเจ้า ในมงคลชีวิต แม้แต่เราล้างถ้วยล้างจาน เศษอาหารที่มันติดในถ้วยในจาน น้ำที่มีอาหารนั้นสาดไป สัตว์มันได้กินเศษอาหารนั้น นั่นก็เป็นทาน นั่นเป็นบุญแล้วนะ เราทำสิ่งใดโดยรู้ไม่รู้ สิ่งที่ได้เป็นประโยชน์ นั่นเป็นบุญแล้ว

แต่ถ้าเวลาเราทำบุญกุศลจะเอาผลประโยชน์กันล่ะ ผลประโยชน์ พระพุทธเจ้าสอนถึงเนื่อนานบุญแล้ว ให้เลือกใหม่ ถ้าเราจะเอาผลประโยชน์ นี่เหมือนกัน เราจะทำผลประโยชน์ นี่เหมือนกัน เราเห็นคนทุกข์คนจน เราเห็นคนลำบาก เราช่วยเหลือไหม? เราช่วย เราอยากช่วยกัน เราช่วยนี้เป็นบุญไหม? เป็น แต่ถ้าเราช่วยไป เพราะอย่างนี้ไงคนทำบุญเขาถึงไม่กล้าประกาศตัวกันไง อย่าประกาศตัวว่าเป็นคนบุญนะ เดี่ยวหน้าบ้านจะไม่ว่าง รถจอดเต็มเลยนะ ใครๆ ก็จะมาขอความช่วยเหลือ

เขาช่วยเหลือกัน เขาช่วยเหลือกันไม่ให้คนรู้ว่าเราช่วยเหลือใคร เขาช่วยเหลือกัน ให้อันที่ช่วยเหลือแล้วต้องการชื่อเสียงเกียรติยศที่เกียรติคุณนั้นนะ มันเป็นเรื่องการชิงดีชิงเด่นทางกิเลสทั้งนั้นแหละ

คนที่เขาเป็นธรรมจริงๆ เขาทำกันใต้ดิน เขาทำกันไม่ให้ใครรู้ เขาทำกัน เขาทำอย่างนั้นเขาทำ นี่เหมือนกับทิ้งเหว ings ชื่อเสียงเกียรติยศที่เกียรติคุณ ings เขาจะเอาความจริงของเขา ings แต่ที่เราไปอย่างนั้น เราก็เอาคำว่า “ทำบุญทิ้งเหว” เอามาอ้างกันว่าทำบุญต้องทิ้งเหว

ทำบุญทิ้งเหว เรามาพูดเองแหละ เราพูดเองเพราะเรารำคาญ ใครมาใส่บาตรแล้วก็ต้อง “ฉันนะ ฉันนะ” อู๊ย! ตั้งอยู่นี้เต็มไปหมดเลย จนปวดหัว ไม่หวาดไม่ไหว

รับเป็นบุญก็รับแล้ว เวลาไปหาหลวงตา น้ำใจ รับเป็นน้ำใจเนาะ รับแล้ว ใครมาก็รับเป็นน้ำใจ มันก็ได้บุญแล้วแหละ แต่ว่าจะต้องให้ใช้ทุกเม็ดทุกอย่าง แล้วคนอื่นไม่ต้องใช้ใช้ใหม่ ในวัดนี้พระก็เต็มวัด พระองค์อื่นใช้ไม่ได้เลยหรือ ของที่เอามาให้เจ้าอาวาสใช้องค์เดียวเนาะ พระองค์อื่นใช้ไม่ได้ เพราะอย่างนี้ก็ต้องทิ้งเหวสิ ทิ้งเหว รับแล้วรับเป็นน้ำใจ แต่ถ้าเรามีปัญญาเราต้องคิด

ฉะนั้น คำว่า “ทิ้งเหว” อย่างเช่นขอทาน ขอทานนะ คนที่ทุกข์จนเจ็บใจ คนเรานะ พระโพธิสัตว์ เวลาพระโพธิสัตว์นะ เวลาเกิดเป็นสัตว์ เกิดเป็นอะไร เขาเป็นพระโพธิสัตว์ คนเราเวลาเกิดมา มันเกิดแต่ละภพแต่ละชาติ มันสูงๆ ต่ำๆ เราไม่ดูถูกดูแคลนกันหรอก เราไม่ดูถูกดูแคลนสิ่งที่เขินสัมมาทิฐิ สิ่งที่เขินแง่บวก แต่สิ่งที่ว่าเป็นเทวทัต สิ่งที่เกิดมาทำลาย เขาบอกว่าถ้ามันเป็นอย่างนั้น ถ้าเราไปส่งเสริมอย่างนั้นเท่ากับเราส่งเสริมเรื่องของการค้ามนุษย์

ถ้าคนเขาคิดค้ามนุษย์ เขาเอาคนมาทำให้พิการเพื่อมาขอทาน เราส่งเสริมเขาได้อย่างไร เราส่งเสริมเขาไม่ได้หรอก เราก็ต้องมีปัญญา เรามีปัญญา คนที่มีปัญญา เขาช่วยการค้ามนุษย์ เขาช่วยคนที่โดนหลอกโดนหลวงมาเยอะเยอะ ถ้าโดนหลอกหลวง เราเห็นสภาพว่ามันไม่เป็นความจริง เราแจ้งตำรวจเลย ให้ตำรวจเขาไปตรวจสอบ ถ้าตำรวจตรวจสอบแล้วมันเป็นการค้ามนุษย์ใหม่ เราทำอย่างนั้น ถ้าเราทำอย่างนั้นเราก็จบ

ฉะนั้น เราไม่ใช่ที่เราจะต้องส่งเสริม ไม่มีใครตรวจสอบเลย คนอย่างนี้ไม่ใช่ชาวพุทธ ชาวพุทธ ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา อย่างนี้ใช้ปัญญาแล้วหรือ อย่างนี้ไม่ได้ใช้ปัญญา

แล้วก็เอาทำบุญทิ้งเหวนี่มาอ้างด้วย เอาทำบุญทิ้งเหวมาบังหน้าไว้ นี่ไง เอาธรรมะมาบังหน้าไว้
ฉันเป็นโจรจะปล้นกัน ฉันจะเป็นคนฉกชิงวิ่งราวกัน เอาธรรมะมาบังหน้าไว้

นี่ก็เหมือนกัน ทำบุญทิ้งเหวมาบังหน้าไว้ แล้วจะทำอะไรก็ได้ ก็บอกเป็นการทำบุญทิ้ง
เหว...ไม่ใช่ ไม่ใช่ ทำบุญต้องมีปัญญา ถ้าเราเห็นสภาพที่น่าสงสาร มันเป็นที่เร้าใจ อยากทำก็
ทำไป ถ้าทำครั้งแรก ครั้งที่ ๒ เอ๊ะ! ทำไมมันเป็นอย่างนี้อีก ครั้งที่ ๓ มันต้องคิดแล้ว ทำบุญ ๒-๓
ที

ถ้าครั้งแรก เออ! เราก็ให้อภัยตัวเองได้ ใจ เห็นแล้วสงสารเขา อ้าว! ก็ทำไป พอครั้งที่ ๒
เอ๊ะ! มันน่าแปลกใจเนาะ อ้าว! ก็คิดสิ ยิ่งครั้งที่ ๓ ครั้งที่ ๓ ต้องเรียกตำรวจแล้ว มันก็ต้องคิดสิ ถ้า
มันคิดอย่างนี้มันก็ไม่ทิ้งเหวไป

ทีนี้ว่าการค้ามนุษย์ ทีนี้เราจะบอกว่าในเรื่องของเวรของกรรม คนเกิดมาสูงๆ ต่ำๆ ไม่ใช่
ว่ามันจะเป็นอย่างนั้นทั้งหมด ถ้าคนที่เขาเป็นคนนะ คุณ ผู้ดีตกยากมีไหม ผู้ดีตกยากในสังคมไทย
เรามันก็มีใช่ไหม แล้วถ้าผู้ดีตกยาก เราน่าเห็นใจไหม คนเรานะ ถึงสูงๆ มันก็ต่ำได้ มันก็ต่ำต้อย
ได้ ไม่ใช่เราจะเห็นว่าเขาจะต่ำต้อยแล้วจะดูถูกดูแคลนไปเสียหมด แต่ถ้าเขาเป็นการหลอกลวง
กัน เป็นการหลอกลวง เป็นการฉ้อโกง อันนั้นเราก็ให้อภัยเขาไม่ได้ คุณ ดีๆ เขาทำให้มัน
พิการเสีย คนทั้งคน เอ็งทำลายเขาได้อย่างไร เห็นแก่ประโยชน์ของคนคนเดียว ไปทำลายคนอื่น
คนหนึ่ง มันทำได้อย่างไร ถ้าทำอย่างนี้แล้วเราไม่ทิ้งเหวหรอก

นี่พูดถึงคำว่า “ทำบุญทิ้งเหว” นะ มันถามมาเรื่อย คุณว่าเขาเป็นเม็ดเลือดขาว ก็ว่ากันไป
มูลนิธิจะไปช่วย อันนั้นมันเป็นปัญหาของเขา ทีนี้ปัญหาว่า “ซำร้ายกว่านั้น ถ้าหากทำบุญทิ้งเหว
โดยที่ไม่ตรวจสอบ พระเหล่านั้นเป็นพระจริงก็ได้ พระปลอมก็ได้ แล้วทำบุญจะได้บุญไหมละ”

พระปลอมเดี๋ยวนี้เยอะ ถ้าทำบุญได้บุญไหมละ ทำบุญ ถ้าทำบุญนะ เรารู้เสียสละมันก็จบ
ถ้าเราไม่เสียสละนะ ไม่ได้บุญหรอก เพราะคำว่า “พระปลอม” พระปลอมเขาปลอมมาบวช เขา
ปลอมมา ในสมัยก่อนหน้านั้น ที่ว่าเวลาพระมาบวช ในพระไตรปิฎก จับสึกๆ ถามเลย “อริยสัง
๔ คืออะไร” ตอบไม่ถูก จับสึกหมด เพราะเวลาลากัฏการะมันเกิดขึ้นมา พระปลอมมาบวชใน
สมัยพุทธกาลก็มี ฉะนั้น พระจริงพระปลอมใช่ไหม นั่นพระจริงพระปลอม

“ข้าร่ำกว่านั้นอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระปลอม ข้าร่ำว่าเป็นพระจริง แต่เข้ามาอาศัย ศาสนาหลอกขามรรคผลนิพพาน แล้วพากันไปทำบุญกับพระแบบนั้น ไม่ยิ่งเท่ากับว่าสนับสนุน ทำลายพระพุทธศาสนาหรือ”

นี่ชักคิดเป็นแล้วนะ ถ้ามไปถามมาซักถามถูก ซักถามเป็นแล้ว เวลาขอทาน เราก็มองไป อย่างหนึ่ง เวลาพระ ถ้าเราสนับสนุนในการทำลายศาสนาใหม่

ในพระไตรปิฎกมีเยอะ เวลาพระดีๆ นะ เวลาออกบิณฑบาต พอบิณฑบาตอาหารของโยม มา บิณฑบาตปัจจัย ๔ ของโยมมา แล้วได้ฉันปัจจัย ๔ นั้น ได้ฉันอาหารนั้นเพื่อดำรงชีวิตนั้น แล้ว เช็ดบาตร ล้างบาตรเสร็จ เขานั่งสมาธิอยู่โคนต้นไม้ นั่น จิตเขาเป็นปฐมฌาน ทุคิฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน เข้าอากาสนัญญาตนะ วิญญาณัญญาตนะ อากิญจัญญาตนะ เนวสัญญาณา สัญญาตนะ เข้าสมาบัติใจ เข้าความสงบของใจ เข้าฌานสมาบัติ เขาสงบในใจของเขา เขาได้ ความสุขของเขา

ผู้ที่ทำบุญตักบาตรกับพระองค์นั้นมา เราฉัน บิณฑบาตของเขาแล้ว เราได้นั่งเข้าคู้ที่โคน ต้นไม้ นั่น ได้กำหนดกลมหายใจเข้าออก ได้กำหนดพุทโธ จิตใจลงสู่สมาบัติ ๘ จิตใจนั้นได้ยกขึ้น สู่วิปัสสนา จิตใจนั้นยกขึ้นวิปัสสนา เขาได้ใช้ปัญญาของเขา ได้ดำเนินอริยมรรค ได้ชำระล้าง กิเลส นั้น

เห็นไหม ได้ฉันอาหารของนางสุชาดา แล้วกำหนดของท่าน บุญในพระพุทธศาสนามีอยู่ ๒ คราว คราวหนึ่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฉันอาหารของนางสุชาดา แล้วเข้าประพฤติ ปฏิบัติ นั่งคือนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ถึงซึ่งกิเลสนิพพาน แล้วองค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการอยู่ ๔๕ ปี วันที่นิพพานได้ฉันอาหารของนายจุนทะเป็นมือสุดท้าย แล้วเป็นมือสุดท้ายแล้ว ถ้าคนไม่เข้าใจ ก็เพราะฉันอาหารของนายจุนทะแล้วจะทำให้ญาติโยมเขา ไปเฟ่งโทษจุนทะ เพราะฉันอาหารของจุนทะ อาหารของจุนทะเป็นพิษ อาหารเป็นพิษทำให้องค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพาน เขาจะไปติเตียนนายจุนทะนั้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยอนาคตังสญาณ รู้อนาคตกาลข้างหน้า บอกกับพระ อานนท์ไว้ “อานนท์ เธอบอกเขาซะ ถ้ามีใครจะมาติเตียนนายจุนทะว่าเพราะเราฉันอาหารของ

นายจุนทะแล้วเราถึงซึ่งชั้นนิพพาน แต่โลกไม่เข้าใจว่าอาหารนั้นเป็นพิษทำให้เราตาย เขาจะไปโทษนายจุนทะนั้น เพราะฉันอาหารของนายจุนทะ นายจุนทะนั้นจะเป็นที่เพ่งโทษของสังคม”

“อานนท์ เธอบอกเขา เราฉันอาหารอยู่ ๒ คราว คราวหนึ่งเราฉันอาหารของนางสุชาดา แล้วเราประพฤติปฏิบัติ เราทำวิชา ๓ ขึ้นมา จนเราทำลายกิเลส สำรอกกายกิเลสออกจากใจของเรา ถึงซึ่งกิเลสนิพพาน คราวหนึ่งเราฉันอาหารของนายจุนทะ ฉันอาหารของนายจุนทะแล้วเราพิจารณาของเรา เราพิจารณา เราจะวางธาตุขันธ์ของเรา เราจะวางธาตุขันธ์ เราจะปล่อยวางธาตุ ปล่อยวางขันธ์ เราจะทิ้งธาตุทิ้งขันธ์ ทิ้งเศษส่วนของชีวิตนี้ไว้กับโลกนี้ เธอบอกเขา เธอบอกเขา ว่าบุญ ๒ คราว คราวหนึ่งเราได้บิณฑบาตจากนางสุชาดามา อีกคราวหนึ่งเราได้ฉันอาหารของนายจุนทะมา นี้ ๒ คราว บุญยิ่งใหญ่ ๒ คราว”

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราทำบุญตักบาตรกับพระที่เป็นพระจริง แล้วพระจริงฉันอาหารของเรา แล้วภavanaของท่าน ถ้าภavanaของท่าน จิตของท่านเป็นสมาธิ จิตของท่านเกิดปัญญาขึ้นมา มันจะเป็นบุญกุศลของผู้ที่ทำบุญกุศล ผู้ที่ใส่บาตรนั้นไป ถ้าเป็นพระจริง พระจริงมันเป็นแบบนี้

บอกว่า เราทำบุญ ซ้ำร้าย เราทำบุญไม่เท่ากับทำลายพระพุทธศาสนาหรือ

ถ้าเราไปสนับสนุนคนทำชั่ว เราสนับสนุนคนอาศัยศาสนาหากิน เราก็คิดดี เราก็ดูดี พฤติกรรมมันดูได้ พระที่ปฏิบัติเขาปฏิบัติแล้วเขาต้องมีความสงบสงัดของเขา เขาอยู่ในที่วิเวกของเขา เขาไม่คลุกคลี เพราะการคลุกคลีนั่นมันเป็นเรื่องทางออกของกิเลส

ถ้าพระปฏิบัติเขาฉันของเขาแล้วเขาจะเจียบของเขา เขาจะเข้าไปสู่กุฏิของเขา เขาไปสู่โคนไม้ของเขา เขาไม่คลุกคลี คนที่ปฏิบัติไม่คลุกคลี เพราะการคลุกคลีคือทางออกของกิเลส การนินทาการเล การพูดคุย การต่างๆ เป็นเรื่องกิเลสทั้งนั้นแหละ คนที่ปฏิบัติเขาไม่ทำอย่างนั้น มองก็ออก คนปฏิบัติมองคนปฏิบัติออก คนปฏิบัติเขาฉันเสร็จแล้วเขาริบเช็ดบาตรของเขา ผึ่งบาตรของเขา ผึ่งผ้าของเขา พับผ้าของเขา เก็บผ้าของเขาเสร็จ เขาเข้าที่แล้ว เขาเข้าทางจงกรม เขานั่งสมาธิภavanaของเขาต่อไปเลย นี่เราทำบุญตักบาตรกับพระอย่างนั้น บุญกุศลมันเกิดอย่างนี้

นี่ไง บอกว่าการใส่บาตรไป เราบอกว่าทำบุญได้บุญ ใส่บาตรได้บุญๆ เพราะใส่บาตรก็ให้ชีวิต ให้ชีวิตเขาไปภาวณา แล้วเกิดปัญญา จิตมันวิปัสสนา มันเกิดปัญญาขึ้นมา มันเป็นบุญใหม่ หรือไม่เป็นบุญ

ไม่ใช่เป็นบุญธรรมดาเนาะ เราให้ชีวิตต่อกันมันก็เป็นบุญอยู่แล้ว นี่ให้ชีวิตไปแล้ว เพราะอาศัยอาหารอันนั้น อาศัยปัจจัย ๔ ที่โยมเขาทำบุญนั้นมา อาศัยสิ่งนั้นเป็นฐาน แล้วจิตมันสงบขึ้นมา มันเป็นขั้นๆ ขึ้นไป ได้บุญใหม่ ได้บุญใหม่

แล้วมันทำลายศาสนา ถ้าพระปลอมมันก็เป็นจริงๆ เพราะธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระที่เป็นอลัชชีเขาแสวงหามา เขากินอาหารของโยมมา พอกินอาหารของโยมมา เขาบิณฑบาตมา เขากินอาหารของโยมมา กินอาหารของโยมมาเสร็จแล้วก็นั่งวางแผนจะทำลายใครก่อน จะทำลายใครก่อน

เพราะในพระไตรปิฎก พระทัพพมัลลบุตรที่สำเร็จเป็นพระอรหันต์ตั้งแต่อายุ ๗ ขวบ แล้วขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้แจกกัด เป็นผู้ที่จัดกิจนิมนต์ แล้วฉัพพัคคีย์ไม่ได้ตั้งใจพอดกิว ฉัพพัคคีย์ได้แต่คนจนๆ ก็คิดว่าพระองค์นี้เป็นคนกลั่นแกล้ง ก็เลยพยายามใส่โคลี่ไป พยายามใส่โคลี่เขาว่าพระองค์นี้มีเพศสัมพันธ์ ไปอ้างชื่อ ไปเห็นแพะ แพะผสมพันธุ์กัน มันก็ตั้งชื่อแพะนั้นเป็นชื่อตรงกับพระ แล้วก็บอกว่าเห็นพระองค์นั้นมีเพศสัมพันธ์กัน แล้วก็ตั้งชื่อ แล้วก็สร้างเรื่องขึ้นมา ไปฟ้องพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าบอกว่า “เธอเห็นอย่างนั้นจริงๆ หรือ”

“จริง เห็นจริงๆ”

“เห็นเพราะอะไร”

เพราะเห็นแพะ แพะชื่อนั้น เห็นแพะมีเพศสัมพันธ์กัน เขาก็ตั้งชื่อให้ตรงกับชื่อพระนั้น แล้วก็บอกว่าเขาเห็นว่าพระองค์นั้นมีเพศสัมพันธ์กัน ชื่อนั้นมีเพศสัมพันธ์กัน แต่มันเป็นแพะนี่อยู่ในพระไตรปิฎก นี้อลัชชี ถ้าเขาทำลายอย่างนั้น เข้าไปฉนบ้านใคร ฉนบ้านเขาเสร็จแล้วเขาก็ตั้งใจที่จะมาทำลายศาสนา นี้อลัชชี คนที่ส่งเสริมมันก็ได้บาปไป เพราะเขาอาศัยอาหารนั้นเพื่อดำรงชีวิต แล้วเขาเอาชีวิตนี้ของเขาไปทำร้ายผู้ที่เป็นสากยบุตรพุทฺธิโนรส เป็นบุตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะเวลาเกิดเรื่องนี้ขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประชุมสงฆ์นะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า นั่นเขาเป็นสติวินัยนะ

สตินัยคือพระอรหันต์ นั่นเขาเป็นสตินัย เขากล่าวร้ายอย่างนั้นได้อย่างไร เขากล่าวร้ายเขาอย่างนั้นได้อย่างไร เพราะเขาเป็นสตินัย แต่ฉัพพัคคีย์ก็กล่าวร้ายเขา การกล่าวร้ายเขา นี่ไง ถ้าอย่างนี้ ถ้าเขาทำผิด เขาเป็นพระที่เขามาหลอกในศาสนา เขามาหากินในศาสนา เขาทำลายศาสนาใหม่ ถ้าเราไปส่งเสริมพระอย่างนั้นนะ เขาทำลายศาสนาแน่นอน แล้วเราก็มียาปกรรมร่วมไปกับเขาเป็นสาขานุญสาขกรรม

ฉะนั้น เวลาทำบุญ พระพุทธศาสนาบอกศาสนาแห่งปัญญา ถึงบอกว่า “ยุ่งมากนัก ศาสนาพุทธนี้ลำบาก ทำอย่างนั้น ทำดีก็ แหม! ดีแล้วจะเลิกเลย พอทำดีของเราเข้าใจว่าดี แต่มันไม่ดี ก็บาปเสียเลิกเลย”

มันก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ มันเป็นข้อเท็จจริง ไม่มีใครบัญญัติสิ่งนี้ขึ้นมา มันเป็นอย่างนี้ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วจริงๆ มันเป็นเรื่องจริงที่มันเป็นอยู่อย่างนี้ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประพาศปฏิบัติขึ้นมา รู้เห็นตามความเป็นจริง แล้วเอาความเป็นจริงนี้มาบอกเราจริงๆ มันเป็นอย่างนี้

แล้วเราเป็นคน เราอยากเป็นคนดี เราอยากจะทำตัวเราให้รอดพ้นไปจากสิ่งที่มีมันเป็นอกุศล เราก็กต้องพยายามดูแลใจของเรา รักษาใจของเราให้มันถูกต้องดีงามไป เรายังต่างหากที่ ต้องอุปัฏฐากใจของเรา ดูแลใจของเรา ดูแลพุทธะของเรา เพื่อให้เราเป็นคนดี อยู่ในสังคมที่ดี อยู่ในธรรมที่ดีในหัวใจของเรา ให้รอดพ้นจากพญามาร ให้รอดพ้นจากสิ่งล่อในหัวใจ มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ ฉะนั้น ทำบุญทิ้งเหวมันเป็นแงบวก แงบวกว่าคนทำแล้วไปติดไปข้องไปต่างๆ ให้ทำบุญทิ้งเหวเสีย แต่ไม่ใช่ทำบุญทิ้งเหวว่า ปิดหูปิดตาจะทิ้งเหวหมดเลย มันไม่ใช่

ฉะนั้น ใครจะดีจะชั่วก็ทิ้งเหวๆ มันไม่มีหรอก ทิ้งเหว มันก็ต้องทิ้งเหวในแงบวกใจ ถ้าทิ้งเหว ถ้าเราเอง เรามีความผูกพัน มีความวิตกกังวล ทำบุญทิ้งเหวเสีย แต่ถ้ามันจะมีสติปัญญา มันก็เข้าอันเดียวกับว่าสังคมนอนแอ ถ้ามีสติปัญญาไม่คิดอย่างนี้นะ นี้พูดถึงคนถามเคยถามมา แล้วถามถึงเรื่องปฏิบัติมา แต่คราวนี้พอพูดถึงทัศนคติ อืม! คิดอย่างนี้ได้ยังไง ทิ้งเหว เพราะเคยถามเรื่องภวานามา เคยถามเรื่องภวานามา ถามเรื่องจิตรวมอะไรมา เอ๊ะ! ทำไมมาลงทำบุญทิ้งเหวทำไมแยกแยะอย่างนี้ไม่ได้

เราจะปฏิบัติกันนะ เราจะต้องมีสติปัญญาเท่าทันกับความรู้ลึกนึกคิดของเรา คนที่จะปฏิบัติได้ต้องตามความคิดตัวเองทัน แล้วควบคุมความคิดของตัวเองจนความคิดสงบตัวลงเป็นสมาธิ แล้วถ้าเกิดปัญญาขึ้นมา ปัญญานั้นจะเป็นวิปัสสนา ปัญญาภาวนามันจะฉลาดมาก คนภาวนาจะฉลาดมาก ไม่พูดนะ ปิดหูปิดตา แต่ฉลาดมาก ฉลาดในใจของตัว ฉลาดเท่าทันกิเลสของตัว

แต่นี้ก็ภาวนาอยู่แล้วทำไมมาทำบุญทิ้งแหว

ทำบุญทิ้งแหว จะบอกว่า ทำบุญทิ้งแหวคิดในแง่บวก แต่ถ้าเวลาเราเจอสังคมที่ตามความเป็นจริง ต้องใช้สติปัญญา ไม่ใช่ทิ้งแหว คำว่า “ทำบุญทิ้งแหว” เป็นการอ้างของกิเลส กิเลสมันอ้างว่าทำบุญทิ้งแหว แล้วไม่ใช่สติปัญญาเลย ใ้มันเอาสี่ข้างเข้าดูแล้ว จะทำอะไรจะไม่ใช้สติปัญญาเลย ไม่ใช่สติปัญญาไตร่ตรองอะไรเลยหรือ มันต้องมีสติปัญญาไตร่ตรองสิ ไตร่ตรอง ถ้ามันผิดพลาดไปแล้ว เออ! ทิ้งแหวมันเสีย หรือทำบุญกุศลกับพระที่ดีๆ พระที่ดีๆ ทำแล้วอย่าไปติด อย่าไปติด อย่าไปเจ้ากี้เจ้าการ อย่าจะต้องไปบังคับบัญชาให้พระทำตามใจตัว นั่นละทิ้งแหว

ทำบุญให้พระเสร็จแล้วก็จะถือไม้เลย คอยควบคุมเลย ต้องทำอย่างนี้ โอ๊ย! จะสั่งพระเข้าแถวเลยนะ ซ้ายหัน ขวาหัน

ทิ้งแหวเสีย อย่ามาสั่งพระ ให้พระทำของท่าน ถ้าทำบุญทิ้งแหว อย่างนี้ถึงจะทิ้งแหว ถ้าทิ้งแหวแล้วมันจะเป็นประโยชน์กับผู้ที่เข้าใจนั้นนะ เอวัง